

Rene Franča

„ŽIBURIU” PRIEDAS

~~Skaitymai~~

Nr. 2

Augsburgas, 1945 m.

lapkričio mėn. 24d.

I metai

Kristijono Donelaicijos

METAI

Jau saulėlė vėl atkopdėja būdingo svetig
ziemos šaltos trūkis pargriardame, jukės.
Šilčio pramones su ledais sugaisti pagavo;
Ir puodams anteis visur į niekuo pavirto.
Tuo laukus orai drungiai gaivindamai gloti
Ir žotelių visokias iš namiesčio sanka.
Krūmai su silais visais išsilubino keltis,
O leukoje kačai su klonijos paneči skraudas.
Vistab, kas rudens blažybei numitė verkdama.
Vistab, kas žiemos gyvendama peržiemavojo
Ar po savo kora per ziemą buvo miegojės,
Vistab tuo pulkis išlindo vėsara sveikint.

Ziurkės su ūlikais iš salto paaišlo traukės.
Varnos ir varnai su šarkomis iegi palėdėmis,
Pėlės su vaikais ir kurniasi slėmę gyré,
Musės ir vabalai, uodai su kaimene blūza.
Mus jau vengint vel pulkais visur susirinko
Ir posas taip, kaip blūza, išpli lūšriojo.
Bet ir būtis jau seimyna savo padebint
Ir pris darbu siuet bel pulnyt nūžiemicio,
“Eo pulkal je pro physis isteti pagovo
lakstydome su būrynečiu žalai pradėj;
— vorai, kompus sedėdami, verpalus ande
Ir medioti tūkinius tyloma kopinėdami menę.
Bet ir meskos ir vilkai sokinėdami džiaogės
Ir suplysiųt ką tylokis i pagrį traukės.

Gandras su kitais kaičynais partėkė linksmas
Ir gospodariskai ant kraiko taršicino snapa.
Taip besidžiaugiant jam, itai jau ir jo gospadine
Is šaltos gospados vėl išlindusi rado
Ir su savo snapu meiliaga sveikina drauga.
Kraika jis visus dienai sudrausčiai rado,
Ogi namus naujus, užprenat tiki budavotus,
Rado ant visų tempių permier pagadintus.
Sienas ir čytas, ir dangų naujinteliai, spuru
Vejai su sparneis neo kraiko buvo nupleš.
Durya su laugais ir slenkščiais buvo neperoig;
Ogi troba visa visar iškrypusi rodės.

Todėl tuo abu, kaij reik tikriems gospodariams,
Vistab vėl taisyti ir pravyt sukė greitai.
Vyrs taujous ūpės budevenė, perneš gieb,
O gospadine jo pūstyne mandagali iopé.
Taip po tam abu, dang dišo bei trišineje,
Valgi savi szivejot pas klang nulėkė greitai

Ir, kelias varles bei ruožes paragave,
Dievui Ši širdies visos viernel dekorovo.
Ta, imogeni niekiogs, nolinkis čia pasikakti
Ir, pesisotindams gandžius n'uzminik savo Dieva.

— — — —
Bet laiktingala, dar išsiol kytriai pasislepęs,
Lauke vis, iki kojas bus savo daina pabaigę.
Todėl ji pastikas kasmuvi vis prieda sūkant
Ir nakties česė, kad svies jau miegti išsigužęs
Sav viena tamsoj budėdama garbina Dievę —
O ūnaius jau, kad mes is patalo kopiam.
Kartais būdama mes ir māsiai linksmiai širdis,
Ak, slovinys Dieve, kaip Dvynas tavo sutalkyns.
Kad mes rūčesay ar ziemos česė pasislepęs
Ir susireiš pats meiliinga kakali krankiam.
Tel ir tu, pakšteli mels, pas mes resirodai,
Bet taipj, kaip mes, tamsoj pasislepęs, ūnai
Ir mazu savo gūpūs mūses sapnaudama gaudai.
O ūtai, kad mes vėl linksmi perversti svenciam
Ir savo derbus ant leukų jau cibrti pastiltosom,
Tuo ir tu, savo skambanti autverusi vamzdi,
Su visokais balsais ir daina, parsais
Ragini mes pasidžiaugti ir mūsų lengvini darbus.

Ale seký, gaidel, dėl ko tu vis pasislepus
Ir, kad pradedas tent ar naiktyj, paderi suukeut.
Kodel teip didžiai slapais su pasaka savo.
Jak svies visas, ar bot būrs ar pons iškrėmęs,
Ir vaikai be baikave ir kruisedemė cledai,
Kozmas ir tiekviens tavo sieniniai garbina daina,
Kai tu mūnas dvynas linksmi, laiktingala clauski.
Tu vargoosi bei cimboli, niekini garse.
Smeikai tav ir kanklys tur su gėda nutilj,
Kod rykardama tu savo saliu pakeli balso
Ir kinkyt peplakt, rovažioint ūbodini Jurgi.

Ked priei vakara tu pasislepus pradedi jauktis,
O mes, dang pristvargo, jau i patala virštam,
Tel tu tarp kito parkstečiai, nel karalienė,
Vis dailians ir slovingiaus savo ūkteri ūtka,
O kad kartais kobota mes tavo paciam,
Tel to mūnes, nei žvirblis būrkšas, pasirodai.
Tu semėga ponėjų, prūčiai padarytu,
Ir žiponai, turbong nieklini rėda;
Bet vis, nei būrka, prastai viešėdama, čiaučiai.
Ak, ir terp imonai daugysk telpas nusiduoda,
Ked ant sveto sio maingu tikrai padėbojem.

Skautymai

Nr. 3

Augsburgas, 1945 m.

gruodžio mėn. 1d.

I metas

S. Stanevičia

Lape ir žasys

Lapė alkana pakiemėlis bėgojo —
Sau mėsto ieškojo.
Vidur kūdros būri plaukiančių žesų matė,
Kaip jos klykavo, nardė, kaip uodegas statė.
Tyko lapė ant krašto, sugaudusi austis.
Pabrukusi uodega, sagleudusi austis.
Bet kad neikaij prūpuri žemę negalėjo,
Tai alkana begti nuo kūdros reikėjo.
„Kam turiu“, sako, žasį nekaita draskytī.
Juk lapel reik sandorsa su paukštis laikytī?

S. Stanevičia

Žmogus ir liutas

Po girtas žalgisius veikščiojo žmogus.
Ir tenai ji liutas sutiko smarkus.
Abu nemažu: viena girtų ponas,
O antras — laukę ir kaimų valdovas.
Taip tokiai, kaip sako, meilės nerasti —
Ir dabar ta tlesa galim suprasti.
Nėš žmogus liuta, kaip tik pažino,
Tuo iš piktumo kipiš pavadino.
O kirtvi kuriao jis medžius kapojo,
Metė į liutą ir sužiedė koja.
Po kiek metų (taip jems Dievas patiko)
Tas pats lietus ir žmogus vėl susitiko.
Tuomet lietus „Zinok tat, o žmogas galinges,
Piktensis yr už kirtvi žodis neteisinojas.
Užmiršiu želdos skrasma, kad ir daug kentėjan,
O piktā žodi, kurį nuo taveg girdėjau,
Kolei mirtis —
Neuzmiršiu.“

Antanas Strazdelis

Ir atskrido juodas tarnas

Ir atskrido juodas varnas,
Ir nuleido savo sparnus,
Ir ant baslio atsiusto,
Klaunykite, ką enas jum ūja:
„Kaip tik svyetas pasidėjo,
Dievas lyguma padėjo.
Zmonės kai Dievą užmiršo
Ir velniai ant sau nupiršo,
Liepė šenavot bulvonus
Ir tuočis uždėjo ponus...
Mum tik juodą dieną krimsti,
Sunkies bėdias dažnai kęsti —
Ponam uliot, kertom groti,
Minkštūs patalicos gulėti,

Lietuviškai nekalbėti.
Ant žmonių kreivomis būrelė.
Svetimo tik darbo laukia,
Būtik žmogu prisitrukiu;
Paskutinių kraujų traukie,
Kada dvaras nosiškina.
Nors kūra, kaip mes nežiūja,
Deltu kesišien žus pešioja...
Jau priklauso dereng plienio,
Ateis tokias del jūs dieša!...
Jie nemylį lietuviškai,
Prastū žmonių, darbininkų,
Chamais antros jie vadina
Ir mokesciu apsužinkia,
Ne tokiolis jūs tėvai bavo.
Katrie dabar jūs prasčavo.
Jie Lietuvos kraitia, kalbos
mylėjo,
Su žmonėmis draugystę tarėjo.

Antanas Strazdelis

Strazdas

— Ei tu, tu, tu strazdelis,
Tuoj mėndras paukšteli,

Kur tu tarpjai lardynų krūme?
Ar lardynes auginais,
Ar riešutais brandinais,

Ar kainuose uogas sirpinai?

— Nei lardynų auginais,

Nei riešutų brandinais,

Nei kainuose uogas sirpinai.

Kur eš tiktais nukankai,

Reiškiai Atkičiausio ranką,

Kurs lepelinis medžius aprédé.

Reiškiai, giedu, linksmuo,

Liūdož žmogu ramina.

Goosdamas gražiom giesmeli,

Skridamas viršum medžių,

Patoj viršūnėj sėdi,

Leidžiu balsą per tamias girtas.

Sparnukeliuose klėsdamas,

Brudžia žemę bardamas,

Pranoškuoju pavasarėl,

Jou saulėlė kaitresnė,

Ir pievelė žalesnė,

Ir berželiai sprogti pradėjo.

Upeči linksmai plaukia,

Verpetes „vivat“ žaukia,

Ir sulėlė beržo prateka.

Ziedai iš žemės pines,

Pilnas paukštų kerklynas

Standžia, griaudžia, ižodus pliodami,

Pučia solčos vėjelis,

Krenta lengvas bletelis,

Visa žemė linksmai pradžiogo.

Artojelai jūs mano,

Kodėl piešiuo megano,

Kodėl nevaro žalion pirelėn?

Ten karvelės pasaganys,

Naujų derbų prasmans,

Eriukeliui linksmai pasišoks,

Ei tu, tu, tu, strazdelis,

Citubék zielas paukšteli,

Paklausysme gražius giesmelių!